

MORFOLOGIA I SINTAXI DEL PARTICIPI.

1. Forma els participis que sàpigues dels següents verbs i tradueix-los:

supero 1   *prohibeo* 2   *cognosco, cognoui, cognotum* 3
sum, fui, -   *nescio* 4   *interficio, interfeci, interfectum* 3

2. Completa aquestes sèries de participis i tradueix-los:

ENUNCIAT	PART. PRESENT	PART. PERFET	PART. FUTUR	TRADUCCIONS
		casus, -a, -um		
	dormiens, -ntis			
	uocans, -ntis			
		tactus, -a, -um		
			docturus, -a, -um	
		cenatus, -a, -um		
	iubens, -ntis			
			muniturus, -a, -um	
		raptus, -a, -um		

3. Analitza sintàcticament, tradueix i fes el comentari morfològic de les paraules subratllades.

- Galli in urbem ab incolis relictam ingressi sunt.
- Agmen nullum hostem iter prohibentem inuenit.
- Romani, plurimis militibus conscriptis, Fabium¹ dictatorem creauerunt.
- M. Cicerone² et C. Antonio³ consulibus, coniuratio Catilinae⁴ detecta est.

1. Fabius, -i (m): Fabi.

2. Cicero, -onis (m): Ciceró (orador romà).

3. Antonius, -i (m): Antoni.

4. Catilina, -ae (m): Catilina (nom d'home).

Orgetòrix i la seva ambició. (Caesar, *De Bello Gallico*, I, 2)

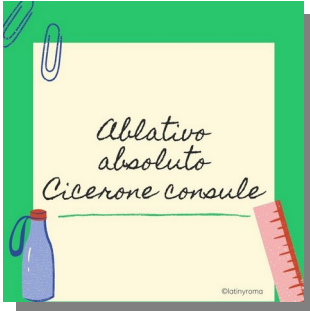
Apud Heluetios¹ longe nobilissimus et ditissimus fuit Orgetorix². Is, Marco Messala³ et Marco Pisone consulibus, regni cupiditate inductus, coniurationem nobilitatis fecit.

1. Heluetius, -a, -um: helveci (habitant d'un poble de l'est de la Gàl·lia).

2. Orgetorix, -igis (m): Orgetòrix (cap dels helvecis en temps de Cèsar).

3. Marcus, -i; Messala, -ae (m): Marc Messal·la.

4. Marcus, -i; Piso, -onis (m): Marc Pisó.

Salvació dels soldats dirigits per Treboni. (Caesar, *De Bello Gallico*, VI, 40)

Milites inter se cohortati, duce Caio Trebonio¹, equite romano, qui eis erat praepositus, per medios hostes perrumpunt incolumesque ad unum² omnes in castra perueniunt. Hos subsecuti equites eodem impetu militum uirtute seruantur.

1. Caius Trebonius, -ii (m): Gai Treboni (legat de Cèsar).
2. ad unum: cercar traducció al diccionari dins unus, a, um.

Cèsar s'emporta l'exèrcit per un camí no conegut. (Caesar, *De Bello Ciulli*, I, 68)

Caesar, exploratis regionibus, albente caelo, omnes copias castris educit magnoque circuitu¹ nullo certo itinere exercitum ducit. Nam itinerà, quae ad Hiberum² atque Octogesam³ pertinebant, castris hostium tenebantur.

1. Circuitus, -us (m): volta.
2. Hiberus, -i (m): Íber (actual riu Ebre).
3. Octogesa, -ae (f): Octogesa (ciutat tarraconense).

Atac sorpresa dels britans després de ser vençuts pels romans. (Caesar, *De Bello Gallico*, V, 15, 3-4)

Britanni¹ intermisso spatio, nostris occupatis in munitione castrorum, subito se ex siluis eiecerunt impetuque in eos facto, qui erant pro castris conlocati, acriter pugnauerunt.

1. Britannus, -a, -um: britans.

Quint Fabi Màxim actua contra els vençuts a la ciutat de Tarent. (Eutropi, *Breuiarum Historiae Romanae*, 3, 16)

Interea in Italia consul Q. Fabius Maximus¹ Tarentum² recepit. Ibi etiam ducem Hannibalis Carthalonem³ occidit, XXV milia hominum captiuorum uendit, praedam militibus dispertit⁴, pecuniam hominum uenditorum ad fiscum⁵ rettulit⁶. Tum multae ciuitates Romanorum, quae ad Hannibalem transierant⁷ prius, rursus se Fabio Maximo¹ dederunt.

1. Fabius Maximus, -i (m): Fabi Màxim.
2. Tarentum, -i (n): Tarent (ciutat de Calàbria).
3. Carthalo, -onis: Cartaló (nom propi).
4. Dispertit: verb transitiu.
5. Fiscus, -i (m): hisenda pública.
6. rettulit: perfet de refero, rettuli, relatum.
7. transierant: plusquamperfet de transeo.